

Sygn. akt III S 62/15

POSTANOWIENIE

Dnia 5 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - SSO Teresa Kołeczko-Waławik

Sędziowie SSO Gabriela Sobczyk (spr.)

SSR(del.) Ewa Buczek-Fidyka

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 5 maja 2015 roku

sprawy ze skargi A. Z. na naruszenie prawa strony do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach pod sygnaturą I C 1888/12

postanawia:

1. stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się pod sygnaturą I C 1888/12 Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. przyznać skarżącemu A. Z. od Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych);
3. oddalić skargę w pozostałej części.

SSR(del) Ewa Buczek-Fidyka SSO Teresa Kołeczko- Waławik SSO Gabriela Sobczyk

Sygn. akt III S 62/15

UZASADNIENIE

Skarżący A. Z. 23 marca 2015r. wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, w której żądał: stwierdzenia przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Grach w sprawie o sygn. akt I C 1888/12, przyznania skarżącemu kwoty 20.000 zł oraz wydania Sądowi Rejonowemu zaleceń co do podjęcia stosownych czynności

Uzasadniając skargę podniósł, że w październiku 2012r. wniósł do sądu pozew przeciwko Dyrektorowi Aresztu Śledczego z tytułu odpowiedzialności Skarbu Państwa o warunki bytowe. Od tego czasu nie odbyła się żadna rozprawa, w szczególności nie wyznaczono terminu pierwszej rozprawy. Okoliczności te, w ocenie skarżącego, przemawiają za zasadnością złożonej przez niego skargi.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy na podstawie akt Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach o sygn. I C 1888/12 ustalił następujący przebieg postępowania:

W dniu 31 października 2012r. A. Z. złożył pozew przeciwko Dyrektorowi Aresztu Śledczego

Zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 2 listopada 2012r., sprawa ta została wpisana do repertorium I C 1888/12 oraz wezwano powoda do złożenia oświadczenia majątkowego na załączonym formularzu. Zarządzenie to doręczono powodowi 9 listopada 2012r., który 13 listopada 2012r. przedłożył oświadczenie majątkowe.

Zarządzeniem z 10 grudnia 2012r. zobowiązano Dyrektora Aresztu Śledczego w T. do wskazania, czy powód jest zatrudniony odpłatnie, a jeżeli tak, to jakie otrzymuje wynagrodzenie, czy posiada jakieś środki na koncie depozytowym, a jeżeli tak, to jakie, oraz czy otrzymuje jakieś wpływy z zewnątrz, a jeżeli to w jakiej wysokości, w terminie 7 dni. Zarządzenie to doręczono 16 stycznia 2013r., natomiast odpowiedź wpłynęła do Sądu Rejonowego w dniu 18 stycznia 2013r., z której wynikało, że powód został zwolniony z Aresztu Śledczego w T. oraz w której wskazano adres powoda.

Zarządzeniem z 24 stycznia 2013r. akta przedłożono referendarzowi w celu podjęcia czynności, który zobowiązał powoda do uzupełnienia danych w złożonym przez powoda oświadczeniu majątkowym. Zobowiązanie to uznano za doręczone powodowi w dniu 13 marca 2013r. na adres wskazany w piśmie Aresztu Śledczego w T. - per aviso.

Zarządzeniem z 15 kwietnia 2013r. sprawa została przekazana do referatu innego sędziego, a z dniem 1 maja 2013r., do referatu kolejnego sędziego.

Zarządzeniem z 17 kwietnia 2013r. zobowiązano powoda do usunięcia braków formalnych pozwu poprzez sprecyzowanie, w jakiej dokładnie wysokości żąda zadośćuczynienia czy w kwocie 45.000 zł czy 45.000.000 zł (wobec niejednoznacznego brzmienia pozwu)- w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu. Zarządzenie to doręczono powodowi w dniu 3 czerwca 2013r., który odebrał je osobiście, braki formalne usunął 10 czerwca 2013r. na piśmie usuwającym braki formalne zamieszczając informację o swoim pobycie w Areszcie Śledczym w K..

Postanowieniem z dnia 10 lipca 2013r. referendarz sądowy oddalił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych.

W piśmie datowanym na 22 lipca 2013r. powód złożył wniosku dowodowe, wskazał jako adres swojego pobytu Areszt Śledczy w K., a następnie w piśmie datowanym na 5 września 2013r. wskazał inny adres pobytu -Zakład Karny w C..

Odpis postanowienia z dnia 10 lipca 2013r. wysłano powodowi na poprzedni adres jego pobytu (na wolności) w dniu 22 sierpnia 2013r., przesyłka powróciła jako nieodebrana- awizowana.

Zarządzeniem z 17 października 2013r. nakazano odnotować, że powód przebywa w Areszcie Śledczym w T.(mimo że nie wynikało to z wcześniejszych pism) i tam nakazano powodowi doręczyć odpis postanowienia z 10 lipca 2013r.

W odpowiedzi na wnioski powoda z 10 października 2013r. i 20. października 2013r, zarządzeniem z 5 listopada 2013r. zobowiązano do poinformowania go, że pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew, z uwagi na to, że nie został mu doręczony odpis pozwu. Informacja została zaadresowana na Areszt Śledczy w T., jako miejsce pobytu powoda. Zarządzenie to wykonano 21 listopada 2013r.

Zarządzeniem z 3 grudnia 2013r. odnotowano, że powód przebywa w Zakładzie Karnym w C.. Na ten adres odpis postanowienia z dnia 10 lipca 2013r. został wysłany zgodnie z zarządzeniem z 3 grudnia 2013r., co wykonano 8 stycznia 2014r. Równoległe tożsamą przesyłkę wysłano też powodowi na adres Aresztu w T. i tam w dniu 10 stycznia 2014r., albowiem w piśmie datowanym na 9 grudnia 2013r. powód wskazał nowy adres swojego pobytu (Areszt Śledczy w T.).

W dniu 14 stycznia 2014r. powód wniósł skargę na orzeczenie referendarza sądowego z dnia 10 lipca 2013r. Postanowieniem z 5 lutego 2014r. Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zwolnił podwoda od kosztów sądowych. Odpis postanowienia został doręczony 25 marca 2014r.

Zarządzeniem z 12 marca 2014r. sprawa została przekazana do referatu innego sędziego.

Powód wnioskiem z 26 marca 2014r.(wpływ do Sądu 28 marca 2014r.) zwrócił się o przyznanie mu adwokata z urzędu. Zarządzeniem z 25 kwietnia 2014r. zobowiązano powoda do wypełnienia oświadczenia majątkowego. Zobowiązanie to doręczono powodowi w dniu 5 czerwca 2014r. Braki w tym zakresie zostały usunięte przez powoda w dniu 9 czerwca 2014r.

Postanowieniem z 22 lipca 2014r. referendarz sądowy wniosek o ustanowienie dla powoda pełnomocnika z urzędu oddalił. Odpis orzeczenia został doręczony powodowi w dniu 24 lipca 2014r. W dniu 29 lipca 2014r. powód od tego orzeczenia wniósł skargę na orzeczenie referendarza sądowego, która, postanowieniem z 24 września 2014r., została uwzględniona i zaskarżone postanowienie zmieniono w ten sposób, że przyznano pełnomocnika z urzędu. Odpis postanowienia doręczono powodowi 17 października 2014r., a 21 października 2014r. jego odpis doręczono Okręgowej Rady Adwokackiej w K., w piśmie przewodnim wskazując adres pobytu powoda.

Zarządzeniem z dnia 25 września 2014r. zarządzono doręczenie odpisu pozwu pozwanemu z zobowiązaniem do wniesienia w terminie 14 dni pisemnej odpowiedzi na pozew.

W wykonaniu tego zarządzenia 17 października 2014r. odpis pozwu doręczono pozwanemu.

21 października 2014r. powód zwrócił się z wnioskiem o udzielenie danych pełnomocnika z urzędu.

W dniu 28 października 2014r. wpłynęło do Sądu Rejonowego pismo Okręgowej Rady Adwokackiej w K. o wyznaczeniu pełnomocnika dla pozwanego, w piśmie wskazany był adres pobytu powoda, co umożliwiło pełnomocnikowi kontakt z powodem. Pismo to przedłożono sędziemu w dniu 3 listopada 2014r.

W dniu 31 października 2014r. pozwany złożył odpowiedź na pozew.

.

Zarządzeniem z 16 stycznia 2015r. wyznaczono termin rozprawy na 13 maja 2015r. i zarządzono doręczenie pełnomocnikowi powoda odpisu odpowiedzi na pozew, udzielając mu terminu 21 dni na zgłoszenie wszelkich twierdzeń, zarzutów i dowodów pod rygorem ich pominięcia.

Zarządzenie to wykonano w dniu 27 lutego 2014r.

W dniu 26 marca 2015r. wpłynęło do Sądu pismo powoda stanowiące odpowiedź na odpowiedź na pozew.

30 marca 2015r. poinformowano skarżącego o osobie ustanowionego dla niego pełnomocnika z urzędu

Przedstawiony przebieg postępowania przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach uzasadnia stwierdzenie, że w sprawie, której skarga dotyczy (I C 1888/12), doszło do przewlekłości postępowania (art. 12 ust. 2 w związku z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki – Dz. U. z 2004r. Nr 179, poz. 1843 z późniejszymi zmianami).

Bezczynność w podejmowaniu czynności obejmowała okres po wydaniu orzeczenia w dniu 10 lipca 2013r. i zasadniczo obejmowała okres do prawidłowego doręczenia odpisu tego orzeczenia, a więc do 10 stycznia 2014r.

Stwierdzając przewlekłość w tym zakresie należało uwzględnić treść art. 136 § 1 i 2 k.p.c., który stanowi, że strony i ich przedstawiciele mają obowiązek zawiadamiać sąd o każdej zmianie swego zamieszkania, a w razie zaniedbania tego obowiązku pismo sądowe pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba że nowy adres jest sądowi znany.

Analiza akt sprawy daje w ocenie Sądu Okręgowego podstawy do uznania, że już od 10 czerwca 2013r. sąd posiadał informacje o zmianie przez powoda adresu pobytu, a zatem przed wykonaniem zarządzenia o doręczeniu odpisu postanowienia z 10 lipca 2013r., co nastąpiło w dniu 22 sierpnia 2013r. Uznać zatem należało, że czynność doręczenia odpisu postanowienia na adres już nieaktualny nie mogła odnieść zamierzonego skutku, w szczególności w świetle skuteczności doręczenia w trybie art. 139 § 1 k.p.c. Nadto kolejna próba doręczenia tego postanowienia dokonana była również na nieprawidłowy adres pobytu powoda, pomimo, że prawidłowy adres wynikał z akt sprawy (z pisma

powoda z dnia 5 września 2013 i jego pism z października 2013r.) i w chwili wysyłania odpisu postanowienia w dniu 21 listopada 2013r. winien być w związku z tym znany sądowi.

Tym samym, dopiero prawidłowe zaadresowanie przesyłki z dnia 8 stycznia 2014r. na wskazany przez skarżącego adres jego pobytu, doprowadziło do przerwania stanu przewlekłości postępowania.

Nie ma przesądzającego znaczenia dla oceny samej przewlekłości miała okoliczności, że pierwsza rozprawa została wyznaczona na 13 maja 2015r., a więc, po upływie ponad dwóch lat od chwili złożenia pozwu.

Poza zakresem zakres oceny postępowania w ramach przyznanej sądowej okęgowi kognicji przy rozpoznaniu niniejszej skargi pozostaje okoliczność dwukrotnego uwzględnienia przez sąd składanych przez powoda skarg na orzeczenia referendarza sądowego. Okoliczność ta bowiem kwestii merytorycznych, zatem nie może być oceniana jako mająca wpływ na uznanie przewlekłości postępowania.

Sąd Okręgowy przy ustalaniu należnej powodowi kwoty wziął pod uwagę, że na bieg postępowania i przystąpienie do jego merytorycznego rozpoznania dopiero po upływie dwóch lat od wniesienia pozwu miało wpływ w części postępowanie samego powoda, który w jego toku składał fragmentarycznie swe żądania procesowe: najpierw o zwolnienie od kosztów, a dopiero po jego uzyskaniu- o przyznanie pełnomocnika z urzędu, mimo, że nic nie stało na przeszkodzie aby żądania te złożyć łącznie.

Ponadto po opuszczeniu aresztu śledczego w dniu 17 listopada 2012r. powód nie powiadomił o tym Sądowi i dopiero w czerwcu 2013r. złożył kolejne pismo w sprawie. Wskazana okoliczność braku zainteresowania swoją sprawą i niepodejmowania w niej czynności została przez powoda przyznana w skardze na postanowienie referendarza z dnia 14. stycznia 2014r.(wpływ do Sądu w dniu 15 stycznia 2014r.).

Określając wysokość przyznanej skarżącemu sumy pieniężnej Sąd Okręgowy miał na względzie czas trwania stwierdzonej przewlekłości postępowania, jak również przesłanki wskazane w art. 2 ust. 2 ustawy, a w szczególności charakter sprawy, stopień jej zawiłości i znaczenie dla skarżącego oraz zachowanie powoda, jako tego, który zarzucił przewlekłość postępowania. wziął też pod uwagę wartość przedmiotu sporu.

W ocenie Sądu jednoznacznie z przewlekłością w niniejszej sprawie można mówić w odniesieniu do okresu, w jakim doręczano skarżącemu postanowienie z dnia 10 lipca 2013r.

Do dłuższego niż przeciętne trwania postępowania przyczyniło się natomiast jak wskazano, brak zainteresowania powoda sprawą w okresie od 12 listopada 2012r. do 10 czerwca 2013r.(nieinformowanie w tym czasie Sądu o zmianie swego miejsca zamieszkania i w związku z tym nieodebranie kierowanej do powoda przesyłki z 22 lutego 2013r., jak „rozdrobienia” przez powoda jego żądań procesowych. W tych okolicznościach zasadne było stwierdzenie, że skarżący przyczynił się do zwłoki w rozpoznaniu sprawy, co musiało wpłynąć na ocenę, jaka winna być wysokość należnej mu sumy pieniężnej. Dlatego uwzględniając wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy przyznał powodowi sumę pieniężną w kwocie 2.000 zł, która w ocenie Sądu Okręgowego stanowi wystarczającą rekompensatę za dolegliwości związane z przeciągającym się postępowaniem sądowym.

Żądanie zasądzenia kwoty wyższej jako bezzasadne oddalono. Oddalono nadto żądanie wydania Sądowi zaleceń, skoro po okresie przewlekłości Sąd Rejonowy podjął czynności w sprawie, w szczególności została w sprawie wyznaczona rozprawa.

Sąd Okręgowy, biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, uznał, iż skarga zasługuje na uwzględnienie i na mocy art. 12 ust. 2 ustawy z 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, orzekł jak w sentencji. O sumie pieniężnej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 12 ust. 4 w/w ustawy.

SSR (del.) Ewa Buczek – Fidyka SSO Teresa Kończko – Waławik SSO Gabriela Sobczyk